

Sajtóközlemény

Kiállításunk címe kettős kölcsönzés eredménye, ugyanis Adriana Popescunak arra a tárgysorozatra utal, amelynek az elnevezése André Malraux híres fogalmából ered. Malraux-hoz hasonlóan Popescu egy egyetemes múzeum megteremtésére törekedett, de míg az előbbi a reprodukciók segítségével vetítette előre a világ művészeti múzeumának gondolatát, addig Popescu a művészet eszközeivel egy utópisztikus intézményben meséli el a Föld ismeretlen történetét. Egy olyan természetrajzi múzeum áll össze bizarr üvegtárgyaiból, amelynek az emberiség nem csupán a megfigyelője, hanem egyszersmind a része is.

Adriana Popescu művei csupán a tavalytól kezdtek el ismét szerepelni csoportos kiállításokon, majdnem két évtizedes szünet után, amelynek oka a művésznő korai, 53 éves korában, 2007-ben bekövetkezett halála.

Adriana Popescu (1954, Craiova – 2007, Kolozsvár), a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézet kerámia-üveg szakán végzett 1979-ben, Ana Lupaş osztályában. Az 1980-as évektől kezdődően részt vett a hazai Atelier 35 rendezvényein és a legelismertebb üvegművészeti tárlatokon Németországban, Dániában, Ausztriában, Franciaországban és Japánban; jelentős díjakat nyert el, illetve szerepelt a globális és európai üvegművészet összefoglaló publikációiban, művei állandó múzeumi kiállításon is láthatóak.

A kiállítás létrehozása során több kihívással kellett szembenéznünk. Az életmű feldolgozatlansága arra készítetett, hogy egy olyan múzeumot képzeljünk el Adriana Popescu tárgyaiból, amelyben azok vázlatokkal és szövegfoszlányokkal együtt tárják fel a művésznő tudatosan rejtélybe burkolózó világát. Vállalkozásunkat megnehezítette az, hogy ugyan a művésznő életében alkotásai kiváló üvegművészeti kontextusokban szerepeltek, azok azonban csak részben mutatták be az alkotások szellemi hátterét. Ez vélhetően egyébként sem lett volna teljességében lehetséges, hiszen a művésznő nem rendezett műveiből gyűjteményes bemutatót, amely az életmű feltérképezését és értelmezést lehetővé tette volna.

Mindennek ellenére látványos életrajza jelzi, hogy a romániai művészet kiemelkedő személyisége ő, akit valószínűleg jobban ismernek a nemzetközi szakmai körök, mint itthon a közönség.

A Tárgyak egy képzeletbeli múzeumból a művész első hazai egyéni tárlata. A kurátori szándék nem egy retrospektív összeállítás volt, hanem az alkotói folyamatnak a régészeti feltárása, a művek és vázlatok, a művészi kifejezés technikai megoldásainak listái és szövegtörödékek (néha csak kulcsszavak) egymás mellé helyezése által, amely így lehetővé teszi az életmű eszmei horizontjának a megrajzolását.

Kiállításunkon három tárgycsoportot mutatunk be, amelyek Adriana Popescu művészetének egy-egy irányába nyújtanak betekintést.

A *Törékenyalom* (1994) című, porcelán- és üvegtárgyakból álló installáció a gyerekkor és a játék sajátos világát tárja elénk, és az „álmodásra való jog” mellett foglal állást. Az élet és a születés szakralitása Popescu művészetén végighúzódó alapérték.

A *Képzeltbeli Múzeum* egyik együttesét további, kisebb munkák (*Generális, Monstranciák*, azonosítatlan című üvegtárgyak) társaságában mutatjuk be. Ezek jól szemléltetik a művésznő roppant kísérletező kreativitását, azt, ahogy az üvegmegmunkálás technikáit egyedülálló szurrealista nyelvezet megteremtésének a szolgálatába állította. Míg a *Képzeltbeli Múzeum* a földi élet létrejöttének és metamorfózisainak az emlékeit törekszik palackba zárni, addig a *Monstranciákban* a nosztalgia intimebb, családi rétegeket céloz meg. Életének utolsó évtizedében nagyméretű installációkat alkotott. A tengeri világból inspirálódó *Egy másik világ* című művének darabjaival is találkozunk a *Képzeltbeli Múzeumban*.

A kiállítás középpontjában álló, egyszersmind az életművet túlságosan korán lezáró összegzést a több variánsban is létrehozott *Oltvány* moduláris installációja képezi. A művésznő figyelme 2000 körül mindinkább az oltványozás technikáinak tanulmányozása felé fordult. Ebben találta meg a tökéletes metaforáját annak, ahogyan a művészetben a különféle anyagok és folyamatok találkoztatása újabb, magasabb létszinthez vezethet. Az *Oltvány* vázlatrajzai között olvashatjuk ezt a mondatot: „Az emberi megismerés elágazó növekedésének allegóriája. Az alkotás misztériuma.”

Az *Oltvány* és maga a kiállítás felhívja a figyelmet arra, hogy Adriana Popescu alkotásait nem virtuóz üvegtárgyakként kell szemlélni, hanem mindenképpen a „nagy művészet” bátran újító, a jövő felé nyitó tartalmakkal telített, de az egyértelmű olvasatoktól megóvó sajátos világ elemeiként.

A *Tárgyak egy képzeltbeli múzeumból* a Quadro Galéria két kutatási irányának a találkozásából jön létre. Az egyik kutatási terület az *Atelier 35* tevékenysége, a másik pedig a romániai feminista/női művészet jelenségeinek vizsgálata. Adriana Popescu művészetének nemzetközi sikere az 1980-as és 1990-es években megelőzi azt a szemléletváltást, amely a nagy művészeti eseményeken csak az utóbbi években állítja a figyelem középpontjába a nők által létrehozott művészetet vagy az olyan marginális műfajokat, mint az üveg.

A kiállítás a művész családjának, a berlini Plan B Galériának és magángyűjtőknek a közreműködésével valósul meg.